

Job Dura Prijs 2002

Bouwen voor de jeugd

Job Dura Fonds

Ter gelegenheid van het 140-jarig bestaan van de Dura Bouwgroep, thans de Dura Vermeer Groep, werd in december 1994 samen met de familie Dura de stichting 'Job Dura Fonds' opgericht. De stichting zet zich in voor de behartiging van algemeen maatschappelijke culturele en wetenschappelijke belangen op het gebied van de gebouwde omgeving, gericht bij voorkeur op de stad Rotterdam en directe omgeving.

Om dit doel te bereiken kent het bestuur van de stichting subsidies toe aan projecten die aansluiten bij de statuten van de stichting en wordt één maal per twee jaar de Job Dura Prijs uitgereikt aan een persoon of instelling die zich op dit

gebied verdienstelijk heeft gemaakt.

Het bestuur van de stichting bestaat uit:

- de heer D.J.M. Dura
- de heer drs. J. Dura
- de heer J.S.C. Schoufour
- de heer prof. drs. R. den Dunnen
- de heer mr. C.J.A. van Lede
- de heer mr. W.F. van Beuningen
- de heer mr. F.W.R. Evers
- de heer prof. ir. J.M. Schrijnen

Job Dura Prijs

Het thema van de Job Dura Prijs wordt elke twee jaar vastgesteld door het bestuur van de stichting. Om de prijs ook echt van betekenis te laten zijn zoeken de thema's aansluiting bij de actualiteit van de gebouwde omgeving in de regio Rotterdam. Het zal dus over een lange tijd mogelijk zijn aan de hand van de Job Dura Prijs af te lezen welke vraagstukken of aandachtspunten in deze regio, en landelijk, speelden. De algemene criteria

die voor elke prijs worden gehanteerd, bepalen dat het een gerealiseerd project binnen het gebied van Groot-Rotterdam moet zijn en niet ouder dan zes/zeven jaar. De winnaar krijgt een kunstobject dat speciaal voor de stichting is ontworpen door Bruno Ninaber van Eijben en een geldbedrag 'te besteden aan iets blijvends'.

**Job
Dura
Prijs 2002**

Thema 2002

Bouwen voor de jeugd

Deze keer staat de Job Dura Prijs in het teken van 'Bouwen voor de Jeugd'. Bijzondere projecten voor jeugd van nul tot achttien jaar komen in aanmerking. Hierbij kan worden gedacht aan scholen, speelplaatsen, kinderdagverblijven, sportkantines, jongerencentra of andere voorzieningen. De projecten worden gekenmerkt door een innovatief karakter met een voorbeeldfunctie op het gebied van de jongerenzorg.

Jeugd is een breed begrip en kan variëren van de leeftijdsgroep peuters tot aan jongeren. De longlist is derhalve onderverdeeld in verschillende subgroepen: scholen, kinderdagverblijven, buitenruimte, bijzondere voorzieningen, jeugd-initiatieven zonder permanent onderkomen en personen/instellingen.

Er is niet voor een van de subgroepen gekozen, maar het thema is bewust breed gehouden. Reden hiervoor is het aanbod van projecten binnen het thema bouwen voor de jeugd. Bovendien vertonen de ingediende projecten weinig samenhang. Het blijkt dat het bouwen voor de jeugd vaak stuit op onoverkoombare bureaucratische problemen en men met een te kleine budget kampt om een speciaal project te realiseren. Daarom is ervoor gekozen het samenstellen van de longlist en de juryring een belangrijk onderzoekend doel te laten dienen.

De prijs wordt een stimuleringsprijs voor de opdrachtgevers of initiatiefnemers met een knipoog richting gemeente dat bureaucratie aan dit soort architectuur bijzonder weinig ruimte biedt.

De voorwaarden voor de prijs zijn vanwege het schaarse aanbod van projecten versoepeld: het geografische

gebied is groter geworden, de projecten mogen ouder zijn dan zeven jaar en het kunnen initiatieven zijn die nog niet zijn uitgevoerd. Kortom, het belangrijkste wordt een project te belonen dat aantoonst een innoverende bijdrage te leveren aan de problematiek binnen het bouwen voor de jeugd.

Jury

Vaste voorzitter van de jury is mr. F.W. Evers, de overige leden van de jury worden per prijs gekozen op basis van het thema.

Dit jaar bestaat de jury uit:

- Ria Aarnink
dS+V, winnaar 2000
- Cees Dam
architect
- Tineke Blok
planoloog
- Bert Molsbergen
directeur Museon Den Haag

Werkwijze

Het thema van de Job Dura Prijs blijkt dit jaar door zijn breedte een moeilijke keuze. Om tot verheldering van het thema, geschikte beoordelingscriteria en een longlist te komen zijn er gesprekken gevoerd met specialisten. Deze werden onderverdeeld in 'bloedgroepen': bestuur/deelraden, sociologie van de stad, ontwerpers, architectuurhistorici en jeugd-cultuur & onderwijs. Over het algemeen werd het thema door hen enthousiast ontvangen, met uitzondering van de bloedgroepen bestuur en de sociologen. De reacties uit deze twee groepen waren schaars, ondanks de herhaaldelijke uitnodigingen. Bij het bestuur bleek het onduidelijk bij welke portefeuille het thema ondergebracht kon worden en greep geen van de benaderde sociologen het thema aan om actief mee te denken. Over het algemeen vormde het thema bij beide bloedgroepen nauwelijks prioriteit.

Beoordelingscriteria

Per bloedgroep zijn basisprioriteiten geformuleerd waaraan de projecten zouden moeten voldoen:

Bestuur

- Inhoudelijk concept in relatie tot functionaliteit.
- Participatie van jeugd.
- Vernieuwende samenwerkingsverbanden.
- Bruikbaarheid.
- Veiligheid.
- Maatschappelijke relevantie.

Sociologie van de stad

- Sterke programma-inhoud.
- Accent op basisonderwijs.
- Licht en ruimte.
- Naschoolse opvangmogelijkheden.
- Stedelijke integratie.

Architectuurhistorici

- Inhoudelijk programma gekoppeld aan aantrekkelijke vorm.
- Vernieuwende architectuur.
- Meervoudig ruimtegebruik.
- Zorgvuldige uitvoering.
- Bestendigheid.
- Goed beheer.
- Populariteit.
- Inspelend op actuele thema's in de samenleving.
- Vernieuwende samenwerkingsverbanden.

Ontwerpers

- Verhouding regelgeving – kwaliteit.
- Verhouding prijs – kwaliteit.
- Goed ontwerp.
- Koppeling tussen originaliteit, functionaliteit en kwaliteit.
- Participatie van jeugd.
- Populariteit.
- Inspelend op actuele thema's in de samenleving.

Jeugdcultuur & onderwijs

- Stedelijke leven.
- Inhoudelijk programma gekoppeld aan aantrekkelijke vorm.
- Verhouding prijs – kwaliteit.
- Programma.
- Bijdrage leveren aan de pedagogische ontwikkeling van een kind.
- Maatschappelijke relevantie.

Tenslotte zijn uit deze prioriteiten een reeks definitieve beoordelingscriteria gedestilleerd:

- Inhoudelijk programma gekoppeld aan aantrekkelijke vorm.
- Verhouding prijs – kwaliteit.
- Verhouding regelgeving – kwaliteit.
- Maatschappelijke relevantie.
- Goed beheer.
- Populariteit.
- Stedelijke integratie.
- Vernieuwende samenwerkingsverbanden.

- Participatie van jeugd.
- Functionaliteit.

Longlist

- Avonturenspeeltuin Rotterdam
- Basisschool De Kleine Prins Rotterdam
- Basisschool De Notenbalk Zwijndrecht
- Basisschool De Pijle Rotterdam
- Basisschool De Wissel Rotterdam
- Basisschool Het Pluspunt Rotterdam
- Branco van Dantzigpark Rotterdam
- Brede school Oosterbreedte Papendrecht
- Buitenschoolse opvang Jip en Janneke Poortugaal
- Circus Rotjeknor Rotterdam
- Duck Loop Jr. Rotterdam
- Duimdrop Rotterdam
- IJsselmonde 2000 IJsselmonde
- Kinderdagverblijf Odeon Rotterdam
- Kinderdagverblijf Woeste Willem Rotterdam
- Kinderhuis Rotterdam
- KinderKunsthal Villa Zebra Rotterdam

- Kindernatuurtuin Punt 50 Rotterdam
- Kindertuin BSO Makandra Rotterdam
- Klimrek Toen Rotterdam
- Mariaschool Rotterdam
- Medisch Kinderdagverblijf De Kleine Plantage Rotterdam
- Natuurspeeltuin Speeldernis De Essenburcht Rotterdam
- P.C. basisschool De Stelberg Rotterdam
- SchoolParasite Hoogvliet
- Skatebaan Westblaak Rotterdam
- Speeltuin 't Doolhof Rotterdam
- Speeltuin Tarwewijk Rotterdam
- Speeltuiningebouw Katendrecht Rotterdam
- Sport- en Speelplekkenplan Bleiswijk
- Tentoonstelling Purno de Purno Rotterdam
- Urban Tetris Rotterdam
- Valentijnschool, Lucasschool - De Dolfijn Rotterdam
- Voorzieningencluster Barendrecht
- Wereldcircus 2000 Rotterdam

Gesprekspartners

Ter inhoudelijke ondersteuning van de Job Dura Prijs 2002 zijn diverse informanten geïnterviewd. Deze zijn vervolgens in verschillende bloedgroepen ondergebracht. Het doel van de gesprekken was tot een betere definiering te komen van het thema 'Bouwen voor de jeugd' en een lijst van beoordelingscriteria op te stellen voor de uiteindelijke beoordeling van de projecten. Van deze gesprekken is per bloedgroep een samenvatting gemaakt en is er bovendien een lijst opgesteld van de, door de informanten genoemde, projecten die in aanmerkingen komen voor de longlist.

Architectuurhistorici

- Joosje van Geest
- Wilma Kempinga

Sociologie van de stad

- Ton Huiskens

- Felix Rottenberg
- Rene Diekstra

Ontwerpers

- Pietro Hammel
- Barend Koolhaas
- Maurer architects

Bestuur

- Rob van der Tholen dienst stedelijk onderwijs
- de heer A. Stapelkamp
deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek
- Arnold van der Heijden
deelgemeente Hoogvliet
- de heer G. Schuiling (onderwijs)
Kralingen-Crooswijk
- Sjaak van der Tak Adviesraad voor het Centrum
- de heer L.B. Martijn deelgemeente Charlois
- mevrouw Lewis Spijkenisse
- de heer Aeyelts Averink-Winsemius
Krimpen aan den IJssel
- de heer Adrie-Jan Bergman Prins Alexander

Jeugdcultuur & onderwijs

- Berend Vis Kids Concern
- Annette ter Haar NAI educatie
- Carolien Dieleman Rotterdam 2005
- Harrie Hamelink directeur Nighttown

Shortlist

Uit het voor deze prijs gedane onderzoek blijkt dat het bouwen voor de jeugd vaak stuit op onoverkoombare bureaucratische problemen en met een te klein budget kampt om een speciaal project te realiseren. De prijs is een stimuleringsprijs voor de opdrachtgevers of initiatiefnemers met een knipoog richting gemeente dat bureaucratie aan dit soort architectuur bijzonder weinig ruimte biedt.

De genomineerde projecten zijn gekozen uit een longlist van projecten die door initiatiefnemers, ontwerpers of gebruikers zijn ingediend. Daarnaast heeft het Job

Dura Fonds ook actief naar projecten van belang gezocht, onder meer met behulp van gespecialiseerde informanten. De genomineerde projecten zijn representatief voor de beste kwaliteit van jeugdzorg binnen de regio Rotterdam en worden naast de opvallende kwaliteit van het ontwerp, gekarakteriseerd door een innovatief karakter.

Genomineerd

- Buitenschoolseopvang Jip en Janneke
- Duimdrop
- KinderKunsthal Villa Zebra
- Voorzieningscluster Barendrecht
- Westblaak Skatepark

Eervolle vermelding

Het SchoolParasite project van WiMBY! Internationale Bouwtentoonstelling Rotterdam-Hoogvliet, dat door de jury niet als de andere kon worden beoordeeld omdat het nog niet gerealiseerd is.

Jolo

Juryrapport

Dura

Prijs 2002

Bouwen voor de jeugd

8 KinderKunsthal Villa Zebra
Winnaar

Opdrachtgever

Stichting KinderKunsthal

Ontwerpers

Jouke Post, Jaap van Dijk,
Remco Rolvink en Ramon
Knoester i.s.m. bouwbedrijf Wb
Accommodatie Service

Rotterdam 2001

Het prijswinnende project van de Job Dura Prijs 2002 is de KinderKunsthal Villa Zebra in het Museumpark, Rotterdam. Villa Zebra biedt een veelzijdig en brede programmering in de vorm van tentoonstellingen, theater- en dansvoorstellingen, kooklessen en workshops op het gebied van kunst en cultuur. De combinatie van dit programma, de opvallende vormgeving van het gebouw maar ook de gunstige ligging ervan in het Museumpark vormde de hoofdredenen van de keuze van de jury voor Villa Zebra als beste project.

In het opmerkelijke roze gebouw is het uitgebreide programma op bijzondere wijze ondergebracht. Hoewel het gebouw aan de buitenkant eenvoudig

vierkant is, hebben de ontwerpers in het interieur veel onverwachte ruimten gemaakt. Tot in detail is de filosofie van de KinderKunsthal doorgevoerd in de inrichting met speciale stoelen, kasten en uitbundig beschilderde tafels, die allen uitnodigen tot gebruik. De KinderKunsthal vormt niet alleen een object dat toevallig is neergestreken in het Museumpark. Het gaat ook daadwerkelijk een relatie aan met de omliggende musea en het park zelf. Opmerkelijk is vooral de directe verbinding van de KinderKunsthal met het Sophia Kinderziekenhuis.

De combinatie van al deze factoren en het feit dat Villa Zebra niet alleen vóór maar ook dóór de kinderen is gemaakt, zorgen ervoor dat de KinderKunsthal het hoogst scoort van alle shortlist projecten. Desondanks was de keuze voor de KinderKunsthal niet een gemakkelijke.

Villa Zebra ondervond veel concurrentie van met name het Westblaak Skatepark. De waarde die Villa Zebra toevoegt op het gebied van kunst en cultuur bleek doorslaggevend te zijn.

De jury van de Job Dura Prijs spreekt de nadrukkelijke wens uit dat met de toekenning van het geldbedrag van € 32.000 het huidige programma verder aangescherpt wordt en niet gebruikt wordt ten behoeve van de exploitatie van de KinderKunsthal.

10 WiMBY! Internationale Bouwtentoonstelling Rotterdam-Hoogvliet
Eervolle vermelding

Opdrachtgever

WiMBY! en de Parasite Foundation

Ontwerpers

Onix architecten, Christoph Seyferth en Barend Koolhaas

Hoogvliet 2002-2003

Job Dura Prijs 2002 Bouwen voor de jeugd

De Internationale Bouwtentoonstelling Rotterdam-Hoogvliet is een project dat tien jaar (2001-2010) verbonden zal zijn aan de transformatie van de naoorlogse satellietstad Hoogvliet. Onder het motto Welcome into My Backyard (WiMBY!) wil de organisatie de transformatie verrijken door een scala aan projecten waarbinnen onderwijs één van prioriteiten heeft.

Veel scholen staan in de komende jaren voor de opgave van nieuwbouw en WiMBY! wil de scholen, vanwege hun functie in de wijk, helpen met de ideeënvorming over hun huidige en toekomstige huisvesting.

Begin 2002 zijn drie projecten van start gegaan, 'Campus in de stad', de Oefenfabriek en SchoolParasite. De SchoolParasite is bij de jury voorgedragen en betreft de ontwikkeling van een tijdelijke voorziening voor basisscholen. WiMBY! onderzoekt samen

met drie scholen de mogelijkheden van tijdelijke voorzieningen. De extra voorzieningen zijn onder andere een ruimte waar kinderen kunnen ontbijten of lunchen, ruimten voor maatschappelijk werk, bijles en logopedie, een ontmoetings- en activiteitenruimte voor ouders.

Ondanks dat de jury vanwege de context van deze prijs SchoolParasite niet kan beoordelen, vindt zij het wel belangrijk om het als eervolle vermelding onder de aandacht te brengen vanwege het unieke initiatief met de belofte die het in zich draagt. De vormgeving van de drie parasites spreekt aan omdat ze door schaal ritmeloos zijn, een relatie aangaan met de bestaande bebouwing en het parasiterende gedrag tot uitdrukking brengen.

Genomineerd

Opdrachtgever

Delta Psychiatrisch Ziekenhuis

Architect

Stijlgroep landschap en stedelijke ruimte

Portugaal 2001

Dit kinderdagverblijf is gelegen op het terrein van het Delta Psychiatrisch Ziekenhuis en is bedoeld voor veertig kinderen in de leeftijdsgroep van vier tot twaalf jaar. De kinderen kunnen onder andere gebruik maken van de faciliteiten van het psychiatrisch ziekenhuis hetgeen de integratie van 'gewone' kinderen met mensen die psychiatrische hulp behoeven, bevordert.

Met eenvoudige middelen is een 'feestelijk', avontuurlijk bouwwerk ontstaan, waar kinderen ongeremd op onderzoek uit kunnen gaan. Het gebouw bestaat uit een grote, open ruimte waarin kinderen kunnen dwalen onder een ruim driehoekig dak. In de grote ruimte zijn objecten (de 'dozen') geplaatst waarin, waarop en waarbinnen kinderen zich kunnen afzonderen. De dozen bieden ruimte voor het maken van huiswerk,

tv kijken, werken met de computer of spelen in de zandbak.

Het project is genomineerd vanwege de voorbeeldfunctie die het heeft binnen de maatschappelijke beweging waarin zieken geïntegreerd worden met gezonden en andersom. Naast de belangrijke functie laat dit gebouw grote architectonische expressie zien. Dat is bijzonder omdat voor kinderdagverblijven vaak een te klein budget beschikbaar is en in combinatie met de rigide regelgeving worden bijna alle kinderdagverblijven ondergebracht in bestaande gebouwen. Dit gebouw valt op door het zorgvuldige ontwerp, in vorm, materiaal en kleurgebruik en omdat het volledig is afgestemd op de belevingswereld van kinderen en goed gebruik maakt van de situering in de groene omgeving.

Duimdrop
Genomineerd

Opdrachtgever

Anton Huiskens

Ontwerper

Joost Glissenaar

Rotterdam 1994 - 2002

Duimdrop is een initiatief van Anton Huiskens dat kinderen van speelgoed voorziet en tegelijkertijd sociale controle op pleinen uitoefent. Voor dit project zijn 25 pleinen in stadsvernieuwingswijken gezocht waar geen speelvoorzieningen zijn. Vanuit een container wordt speelgoed uitgedeeld aan kinderen tot 11 jaar en toezicht op het plein gehouden. De kinderen kunnen met een pasje speelgoed lenen en moeten voor sommige populaire stukken 'duimen' verzamelen.

De wanden van de container zijn rondom geperforeerd door ramen en letters. Doordat de verlichting permanent brandt, draagt de Duimdrop ook 's nachts bij aan de veiligheid op straat. De eerste container is geplaatst op het Tidemanplein in Delfshaven en tegenwoordig ook te vinden op pleinen

in Utrecht, Den Haag, Delft, Arnhem en Terneuzen.

De Duimdrop als eenvoudig maar ingenieus object heeft een zeer belangrijke sociale functie op de Rotterdamse pleinen en is daarom door de jury voorgedragen. Het is bij uitstek functioneel in zijn vriendelijke uiterlijk en wordt door de omgeving aanvaard. Dat is te zien aan het ontbreken van vandalistische beschadigingen. Op een pretentieloze wijze neemt het zijn plek in de openbare ruimte en gaat daar een interactie mee aan. Het biedt speelgoed aan en vraagt daar goed gedrag voor terug met een prettige sfeer als resultaat.

Genomineerd

Opdrachtgever

Gemeente Barendrecht

Ontwerper

Loxodrone Architects & Partners,
R. Kneuskens

Barendrecht 2000

Het voorzieningencluster Barendrecht is een uitstekend voorbeeld van een combinatieproject. Combinatieprojecten 'combineren' basisscholen met woningen waardoor beter aangesloten wordt bij actuele overheidsdoelstellingen als compact bouwen, dubbel grondgebruik en duurzaamheid. Bovendien is het een oplossing voor scholenbouw, een opgave die door scherpe regelgeving en uitgeknepen budgetten voor architecten steeds minder aantrekkelijk was.

Het complex bestaat uit een woongebouw, een basisschool, een kinderdagverblijf, een sporthal, een jongerencentrum, een wijkcentrum en een politiepost die een eivormig plein omsluiten. Het plein is ingericht als kinderspeelplaats en wordt na schooltijd veelvuldig gebruikt door de kinderen uit de buurt.

Vanwege de vormgeving en de functie die het complex voor de wijk invult, heeft de jury het Voorzieningencluster Barendrecht op de lijst van nominaties gezet. Door de verschillende functies om een plein heen te scharen is er enerzijds een goed beschermde speelplek voor school- en wijkkinderen ontstaan en anderzijds krijgt het complex aan elke kant een ander uiterlijk. Het plein is logisch in de as van de hele woonwijk gelegd waaraan weer andere speelvoorzieningen zijn gelegen. Zo is het voor alle kinderen duidelijk dat ze welkom zijn.

Opdrachtgever

Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam

Ontwerpers buitenruimte

D. van Peijpe (dS+V) en
75B grafisch ontwerpers

Ontwerper diner en EHBO

punt, J. Glissenaar (BAR)

Ontwerpers toestellen

J. de Vries en J. Bekkering

Rotterdam 2000

Op initiatief van jongeren uit de skatewereld heeft de gemeente moed getoond een 'verkeersriool' te bestemmen met een 'hippe' stedelijke functie. Het Skatepark voorziet enerzijds in een goede ruimte voor tieners die aan 'ruimtetekort' lijden, oftewel vaak als overlast worden ervaren. Anderzijds wordt het skaten beoefend door alle generaties en verschillende sociale groepen die hier ook terecht kunnen. Het Skatepark ziet er gimmick-achtig uit, het is als een contramal van de anonieme bebouwing die de ruimte omsluit.

Half-pipes, big ramps, mini-ramps en banks voor ollies, kick flips en nollie tail slides, en natuurlijk rails om te kunnen grinden maken het tot de grootste openbare skatevoorziening in Nederland. Het project is zeer succesvol bij jongeren van alle leeftijden. Bij sommige 'skaters' is de skatebaan 'a part of everyday life',

niet alleen vanwege het skaten, maar ook vanwege de sociale contacten. Het skatepark dient twee doelen, er kan actief en ongestoord geschaatst worden, maar er staan ook veel banken om op te zitten en te kijken. Dagelijks is er een beheerder aanwezig. Op dit moment wordt gebouwd aan een American Diner die aansluit op de skatebaan. Het Skatepark was genomineerd voor de Job Dura Prijs 2000 en wordt nu weer voorgedragen als een zeer bijzonder en geslaagd project, vanwege de participatie van jongeren zelf, het grote succes onder de jongeren, de vormgeving, de locatie en het beheer ervan.

Job Dura Prijs 2002

Bouwen voor de jeugd

Colofon

Onderzoek

Annuska Pronkhorst
Fransje Hooimeijer

Fotografie

Tim Eshuis
[Pagina 12 Maarten Laupman]

Grafisch ontwerp

Minke Themans

Lithografie

Marc Gijzen

Druk

Drukkerij G.B. 't Hooft bv

Stichting Job Dura Fonds

Postbus 21611
3001 AP Rotterdam